

Anna Podgórska

"Dziecko w konflikcie z rodziną", N.
Han-Ilgiewicz, Warszawa 1971 :
[recenzja]

Studia Philosophiae Christianae 12/1, 241-242

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Przypisy

¹ Abraham H. Maslow (1908—1970) był przez szereg lat kierownikiem katedry psychologii na uniwersytecie w Waltham w stanie Massachusetts. W roku 1962 razem z Ch. Buchler, J. Bugentalem, S. Jourardem, A. Subichem i innymi założył Amerykańskie Towarzystwo Psychologii Humanistycznej, które wydaje czasopismo „Journal of Humanistic Psychology”. W roku 1967 Maslow został wybrany prezesem Amerykańskiego Towarzystwa Psychologicznego. W ostatnim roku życia pracował w ośrodku badawczym w Menlo Park w Kalifornii.

² W opracowanej przez J. Reykowskiego książce *Problemy motywacji i osobowości w psychologii amerykańskiej* zamieszczone jest tylko tłumaczenie rozdziału IV *Teoria potrzeb podstawowych* z pracy A. H. Masłowa *Motivation and personality*.

³ W następnym numerze „Studia Philosophiae Christianae” zostanie omówiona koncepcja hierarchicznej struktury osobowości w ujęciu A. H. Masłowa.

⁴ Wyjątek stanowią potrzeby: seksualna, odosobnienia, snu, odpoczynku. Masłowa uważa, że frustracja ich jest związana z brakiem zaspokojenia innych potrzeb, z którymi wchodzi one w konflikt.

Han-Ilgiewicz N.: *Dziecko w konflikcie z rodziną*. Warszawa 1971, Nasza Księgarnia.

Książka traktuje o przeżyciach i sytuacjach, jakie zdarzają się w przeciętnych, zdrowych rodzinach. Są to sytuacje konfliktowe. Autorka nie traktuje swych rozważań jako zbioru recept ustalających bez troski życie wśród najbliższych. Stworzenie takiego poradnika jest niemożliwe. Każda rodzina jest pewnym żywym organizmem, który nieustannie ulega zmianom zachodzącym w jej tzw. polu psychologicznym. W specyficie tego pola należy szukać przyczyn wielu kłopotów, jakie sprawiają dzieci. Konflikty rodzinne są zjawiskiem bardzo częstym i nieuniknionym. Niebezpieczeństwo sytuacji konfliktowych stwarza już sama konieczność dostosowania się do siebie różnych psychik. Często konflikty nie są zjawiskiem szkodliwym, a bywają nawet niezbędne do kształtowania się osobowości. Autorka chce skłonić rodziców do zainteresowania się trudnościami i niepowodzeniami członków ich rodzin.

W pierwszej części książki opisane są dramaty dziecięce, z jakimi zetknęła się Han-Ilgiewicz w czasie wielu lat swojej pracy. Po zapoznaniu się z nimi rodzą się pytania i wątpliwości. Jak należało postąpić w danej sytuacji, aby konfliktu uniknąć? Czy dałoby się go uniknąć? Co leżało u jego podłoża? Jak naprawić popełnione błędy?

W przedstawieniu dramatów posłużyła się autorka techniką portrecika kreskowego, zaznaczając najbardziej istotne i charakterystyczne fakty.

W drugiej części publikacji ukazane są rozwiązania i uwagi ludzi

dorosłych, którzy dyskutowali na temat sytuacji przedstawionych w części pierwszej. Wiele z omawianych problemów pozostaje otwartymi zmuszając czytelnika do osobistego ich przemyślenia. W rozmowach i dyskusjach wypowiadały się zarówno osoby objęte konfliktem jak i widzowie bezpośrednio niez zaangażowani. Celem tej części pracy jest uwytknienie problemu, chęć znalezienia najlepszego wyjścia z sytuacji wychowawczo trudnej. Konflikty powodujące przedstawione dramaty należały do różnych kategorii. Były to konflikty proste, złożone, jednostronne i angażujące obie strony, jawne i tłumione.

W podsumowaniu książki zaprezentowano wnioski oraz niektóre środki zaradcze, które pokrótce można przedstawić następująco:

1. Życie w społeczności nie może przebiegać bez zderzeń dążeń i potrzeb jej członków;
2. Nieporozumienia rodzinne mają rozmaity charakter;
3. Nie każde zderzenie musi być konfliktem;
4. Im bardziej uczestnicy konfliktu są egocentryczni i im mniej opanowani, tym ostrzejszy jest konflikt;
5. Przechowywanie w pamięci dawnych krzywd nie sprzyja zlikwidowaniu konfliktu;
6. Decydujące znaczenie w rozwiązywaniu problemu ma uzgodnienie dążeń w trakcie dialogu psychologicznego;
7. Ważnym elementem unikania konfliktu jest podniesienie kultury współżycia.

Zadanie psychologa leczniczego polega na pomocy w rozwiązywaniu konfliktów, ukazaniu ich źródeł i sugerowaniu ewentualnych środków zaradczych. Ważnym czynnikiem w unikaniu wszelkich niepowodzeń jest sama profilaktyka. Chodzi tu o pracę nad umocnieniem właściwych więzi między członkami rodziny.

Recenzowana książka ukazuje problematykę konfliktu dziecka z rodziną w sposób inny niż czyniono to zazwyczaj. Autorka przedstawia ją zarówno od strony dziecka jak i rodziców czy innych osób ucisłych. Nie rozwiązuje tych sytuacji sama, a pozostawia czytelnikom wybór stosowanych środków postępowania. Wiele osób może znaleźć tu sytuacje znane sobie lub podobne do znanych. Poza tym, jak wszystkie książki tej autorki, prezentowana pozycja pisana jest bardzo przystępnie, co decyduje o jej popularyzatorskich walorach.

Anna Podgórska